

Gospodarske.

Gibljenje se! Od snežnih zgorajstajerskih planin do sadnjih gričkov in hribov na jugu, kjer deli srebrni pas Save Štajersko od Kranjske in Hrvaške, od zelenega Štajerskega in Solčavskih planin do tje, kjer lahko vidimo z nizkih gričkov daleč tje v obširno okraško planjavo, povsodi vlada živo in samozavedno gibanje. Agrarizem se je abodil. Kakor rastajo spomladnje solnce, sneg in led in stori zemljo, ki je bila dotlej trda, mrtva, speča, spremljivo za solčno toploto, ki živi tisočere v zemlji speče kali k življenju, tako sveti toplo solnce agrarstva v našo železno in zeleno štajersko deželo, a ne samo v priproste hiše kmetov, ampak tudi v stare v pravljicah slavnostne gradove, v katerih bi nam obširne sobane lahko pripovedovale stoletja staro povest. Agrarizem? Kaj pomeni ta trda beseda, kakšen namen in kak smoter se krije v nji? Namen agrarizma je zastopanje in branjenje gospodarskih in logarskih koristi, smoter agrarizma pa je zagotovitev našega obstanka in izboljšanje našega položaja. Ker so spoznali kmetje, da jim različne politične stranke nič ne pomagajo in ne koristijo, so si morali začeti sami pomagati. Agrarizem pomeni torej samopomoč kmetovalcev. Kaže se na različne strani in na različne načine. V prvi vrsti gleda na to, da se gospodarstvo podpira s tehničnimi pripomočki, v drugi vrsti pa skuša vplivati na ona dejstva in čimstje, ki od zunaj vplivajo na usodo in razvoj kmetijstva. Agrarizem ali gospodarska samopomoč pa zahteva delo in celo napornega dela. Jedno najvažnejših del je organizacija, ker se v njej delo deli in zopet koncentrirajo, pri tej zelo ugodno vpliva številno članov organizacije, kar je večkrat odločilno. Organizacija je torej temeljni pogoj vsake gospodarske samopomoči, ona je temelj, na katerem se lahko začne še le nadalje delo na to, da se moči združijo na eno točko in da se moči po nepotrebnem ne cepijo. Ko se je spoznalo to važno dejstvo, je morala gospodarska samopomoč gledati v prvi vrsti na to, da si ustvari organizacijo kmetov. S pomočjo poročil štajerske kmetijske družbe bomo pokazali kako je napredovala gospodarska samopomoč od leta 1902. naprej. Kotem leta 1902. je imela štajerska kmetijska družba 65 podružnic in 4869 članov. Od teh jih je bilo na Zgornjem Štajerskem 25 podružnic s 2.104 člani, na Srednjem 25 s 2.147 člani in na Spodnjem 15 s 618 člani. Razen v Obdachu je imel na Zgornjem Štajerskem vsak okraj svojo podružnico, ravno tako na Srednjem Štajerskem; na Spodnjem Štajerskem pa je bilo v vseh 21 okrajih le 14 podružnic. V odstotkih poredano, je imelo Gornje in Srednje Štajersko po 38,46 odstotkov, Spodnje pa le 23,08 odstotkov podružnic. Članov je bilo na gornjem 43,21, na Srednjem 44,10 in na Spodnjem Štajerskem le 12,09 odstotkov. Če se oziramo na stanje gospodarskih nepremičnin, lahko rečemo, da je bilo Gornje Štajersko odstotno še najbolj udeleženo pri kmetijski družbi, manj srednje, najmanj pa spodnje Štajersko. Poučnih zborov, kursov, demonstracij in na polju strokovne izobrazbe, tega važnega sredstva gospodarske samopomoči, se je od 65 podružnic udeleževalo 55 ali 84,61 od sto s 595 prireditvami, ki jih je priredilo 19 učnih močij in poslušalo 29.266 ljudi. Prejem in prodaja članov pri zvezi gospodarskih združenj je znašala v tem letu 102.650 K. Podpore, ki jih je dobila družba od države in dežele, so znašale 111.784 K. Računski zaključek družbe je kazal 174.364 K dohodkov in 162.454 K stroškov. Družba je le pri nekaterih podružnicah posredovala pri nakupu gospodarskih potrebščin. Nekatere podružnice so imele skupne transice in drevesnice. Poročilo kmetijske družbe za leto 1906., nam kaže ob koncu leta 1906. sledeče številke. Število podružnic 99 (proti 1902 + 34 ali 52 od sto) in število članov 1.3380 (proti 1902 + 5511 ali 113 od sto). Na Gornje Štajersko odpade 29 podružnic ali 29,29 od sto (+ 7 podružnic ali 16 od sto) in 3610 članov ali 34,7 od sto vseh članov. Proti letu 1902 je na Gornjem Štajerskem prirastlo 1506 članov ali 71,6 od sto. Na Srednje Štajersko pride 42 podružnic ali 42,42 odstotkov vseh podružnic prirastek 17 podružnic ali 58 od sto) in 4632 članov, kar znaša

44,65 odstotkov vseh članov kmetijske družbe. Prirastek proti letu 1902. znaša tukaj 2485 članov ali 115,7 od sto. Na Spodnje Štajersko odpade 28 podružnic ali 28,28 odstotkov vseh podružnic (prirastek 13 podružnic ali 86,6 od sto) in 2.138 članov, kar znaša 20,6 odstotkov števila vseh članov kmetijske družbe. Prirastek proti letu 1902 znaša na Spodnjem Štajerskem 1520 članov ali 24,5 odstotkov. Dasi je prebivalstvo na Gornjem Štajerskem zelo redko, vendar ni glede števila članov zaostalo za Srednjim Štajerskim. Razmeroma veliko število odstotno število članov na Spodnjem Štajerskem pa sledi iz tega, ker so v zadnjih letih tudi Slovenci spoznali, da imajo korist od tega, če se podružnice. Vendar zaostaja pri Slovencih število članov še za Gornjim Štajerskim za 1472, za Srednjim pa celo za 2494 članov. Poudne prireditve je prirejalo od 99 podružnic 97 (97,9 od sto) s 1.175 prireditvami (od leta 1902. + 580 ali 97,45 od sto) s 33 strokovnjaki, in 52.406 poslušalci (proti letu 1902, več za 23.140 ali 79 od sto). Blagovni promet pri zvezi gospodarskih združenj je znašal v letu 1906. 403.389 K ali proti letu 1902, za 300.638 K več, torej 292,9 odstotkov več ko v letu 1902. Država in dežela sta dale družbi v letu 1906. podpore skupno 161.438 K, to je za 49.654 K ali 44,42 odstotkov več ko leta 1902. Sklepi računa družbe znaša koncem leta dohodkov 305.886 (proti letu 1902, za 130.922 K ali 75 odstotkov več) in izdatkov 245.673 K (Prot. leta 1902, za 83.219 K ali odstotkov več). Dočim je v letu 1902. bilo posredovanje pri gospodarskih potrebščin malo, kar kaže že število prometa, je danes zveza gospodarskih za drug ustanovila pri 14 družnicah zalogo gospodarskih potrebščin in v jeseni bo pritegnila k temu še 15 drugih podružnic. Subvencijskih bikov je postavila v letu 158 (v letu 1902. 94), nadalje 200 merjasev nemške slatne svinje na ravnotolikih krajih, nadalje 31 plemenških kozlov, 971 plemenških kokošij štajerskega plemena in je razdelila med 14.000 jarec štajerske kokoši za nasad. Danes ne bomo več navajali iz poročil nadaljnjih števil, da ne bomo mučili naših spoštovanih bralcev. A še iz navedenih števil se vidi, da pri nas gospodarska samopomoč zelo živo napreduje in poseben, da napreduje organizacija, ki kaže v zadnjih štirih letih zelo lepe uspehe. To nam kaže da so začeli štajerski kmetje v zadnjem času spoznavati in ceniti vrednost agrarnega dela, njegove uspehe in njegove namene. Naj napreduje to spoznanje posebno danes, ko se mora avstrijsko kmetovalstvo bojovati proti najrazličnejšim sovražnikom. Naj se kmetje še zaneprej združijo v nositeljice agrarne misli in gospodarske samopomoči, v kmetijski družbi.

Sadnemu drevu zelo nevaren škodljivec je jabelčni cvetoder (Apfelblütenstecher). Ta majhen rujav hrošč s vilčkom prezimi navadno v zemlji pod drevesom. V spomladi lezi po deblu na drevo in polaga svoja brezštevila jajčeca posemno v cvetne in listne popke. Čvrčki, ki izlezajo iz teh jajčec, se zavrtajo v popke; valed česar se ti posuše in drevo izgleda, kakor bi bilo posmojeno — sad se ne more razviti. Tega škodljivca zatiramo, da zbiramo poškodovano cvetje ter ga sežemo ali da trosimo večkrat rano v spomladi na vse zgodaj drevesa in razgrnemo pod drevesa rjube, na katere padajo hrošči. Hrošče uničimo potem v vodi. V goseničjih pastih, katere nastavljamo okoli debel, samoremo tudi mnogo hroščev uloviti. Pa tudi ptički pevci — posebno sinke, ščinkovci in vrabci — love prav marljivo te hrošče; iz uničenih popov pa luščijo s svojim kljunom ličinke in bube. — Vabimo torej prekoristne ptičke v naše sadonovnike, da jim nastavimo ptičje valilne hišice.

Pri zdravljenju raznih ran se moramo zlasti nato osirati, da se rane popolnoma čisto odpravijo, kadar so odtrgane iz njih vsi nečisti deli. Kralčeno je potrebno, da se varuje rano takoj pred vasko nečistoščjo in da se rabi sredstva, ki hlapijo ter branijo bolečinam. Dobro temo namenu služe domače sredstvo je obče znana Pragerka domača šavba iz aptoteke B. Fragner, c. kr. dvorni klerikal v Pragi, ki se dohva tudi v tukajšnih aptotekah (glej inserat).

Pravda sredstva za odpeljevanje (Abfuhr) so škodljiva. Porabite valed tega dr. Ross balzam za solodce iz lekarn B. Fragner, c. kr. dvorni klerikal v Pragi. To sredstvo ne vpliva škodljivo, ne alterira prebavljenosti, temveč ga pospešuje in okrepi. Tolaiva se v lekarnah. Glej inserat.

Loterijske številke.

Gradec, dne 4. maja: 71, 82, 73, 13, 2.
Trat, dne 11. maja: 73, 51, 23, 68, 36.

„Štajerc“

je najprimernejši list za inzerate. V „Štajercu“ objavljena

oznanila

o trgovskih zadevah, o obrtniških stvarih, o prodaji in nakupu zemljišč, hiš itd. sploh vsako oznanilo, ki se naj čimbolj v javnosti razširi, — imajo

polni uspeh,

kajti „Štajerc“ je najcenejši in najbolj razširjeni list na Štajerskem in Koroškem.

Vsako inzeriraj v „Štajercu“!

*Najljči majhen sem močič!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Kar sem Kathreinera kavo pil.*

Niče naj bi se pil močno razbujajoče znate kave nemečane!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krevtvarna speli zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati Kathreinerjeve kave.

Razglas.

Tečaj za drénaže.

Od 3. do inkl. 8. junija t. l. se vrši v Sv. Jurju na južni železnici, okraj Celje, 6 dnevni tečaj za drénaže.

Za ta tečaj se razdeli 15 stipendij po 20 K, da se ga zamorejo udeležiti revni kmetijski delavci.

Namen tečaja tiči v izgoji stanovskih melioracijskih delavskih vožij, iz katerih se vzame potem za melioracijske zgradbe potrebne prve delavce.

Lastnoročno pisane prošnje se vložijo do najkasneje 24. maja t. l. pri kulturno-tehničnem oddelku štajerskega deželnege odbora v Gradcu, Raubergasse 8.

V prošnji je omeniti poleg starosti in sedanjega stanovašstva, še to ali je prosilec sodeloval pri melioracijskih delih in ali je pripravljen, da nastopa v slučaju zmožnosti kot predelavec.

Kmetje in kmetijski delavci ki se hočejo tečaja na lastne troške udeležiti, se povabijo, da se oglasijo pri voditelju tečaja na ponedeljek, 3. junija t. l. ob 8. uri dopoldne v sv. Jurju na j. 2. v gostilni Alojz Lendl.

Gradec, 21. aprila 1907.

Štaj. dež. odbor.

Gumi

== za zeleno capljenje ==

(Rebengummi zur grünen Veredelung)

== najizvrstnejši ==

prima-vrete, garantirano blago, priporočate ce-njenim odjemalcem

brata Slawitsch

v Ptaju.